

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 35. De statu Monachorum & Canonicorum Regularium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

TITULUS XXXV.

De Statu Monachorum & Canoniorum Regularium.

1. Status sumitur & generaliter & strictè.
2. Ad statum Monachorum spectat servare Regulam quam professi sunt.
3. Proprium habere aut possidere non possunt.
4. Quatenus circa hoc dispensare valeat Pontifex.
5. Quatenus ab uno monasterio ad aliud migrare liceat.
6. De clausura Monialium, remissivè.
7. Monachi ad Ecclesias parochiales adsumi nequeunt, ut Regulares.
8. Singulis provinciis instituenda Concilia Regularium provincialia.

Plerumque votum emittentes Religionis sunt & dicuntur Monachi ac Canonici Regulares, de quorum proinde statu, id est conditione vivendi ratione deinceps tractatum instituit Pontifex. Notandum verò est ex L. 1. De iustis & iura cap. 41. dubit. 1. Statum sumi & generaliter, & strictè. Generaliter pro quavis vitæ conditione, in qua homo ad tempus, vel perpetuò stat & permanet. Sic dicitur Status innocentiae, Status legis naturæ, legis Moysaicae, Evangelicæ, Status huius vitæ vel futuræ, Status Ecclesiasticus, secularis, servorum, liberorum, viduarum, & sic de similibus. Strictè verò sumitur pro conditione vitæ immobili, per quam alteri obstricti sumus; ut firmitatem quandam denotet. Et hoc modo tres dumtaxat Status in Ecclesia constituantur à D. Thoma, scilicet Episcoporum, Religiosorum, & Conjugatorum. Nam Episcopi perpetuo vinculo obstricti sunt obsequio suæ Ecclesiæ, Religiosi obsequio divino, Conjuges obsequio mutuo. Ex his duo priores sunt spirituales, & vocantur Status perfectionis, tertius est secularis.

Status autem Religiosus seu Religiosorum vel Monachorum rursus sumi potest dupliciter, nempe vel in actu primo, ut loquuntur, sive in habitu, & sic nihil est aliud, quam debitum religiosè seu monachaliter, ut ita dicam vivendi; vel in actu secundo, & sic est ipsa religiosa seu monachalis vita. In hoc igitur Tit. Status sumitur strictè pro ipsa conditione vitæ monasticæ immobili, per quam suis Superioribus obstringuntur, & Regulæ, quam professi sunt.

2. Ad statum & mores Monachorum ac Canoniorum Regularium pertinet in primis, ut ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptam vitam insistant & componant, *c. Cum ad monasterium 6. h. t. Concil. Trident. Sess. 25. cap. 1. De regularibus* ubi præcipit, ut diligenter observent, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis & castitatis, & si quæ alia sint suæ Regulæ & Ordinis peculiaris, quæ emiserint vota vel præcepit. Ac proinde, cum Religio sit status pœnitentiæ ac tristitiæ, & contemptus divitiarum fastusque ac gloriæ mundanæ, S. Thom. 2. 2. q. 187. art. 6. vilius indui & uti vestibus debent, quemadmodum pœnitens exemplo Regis Nivines, qui Iona 3. induus fuit sacco, & Achab, qui 3. Reg. 21. operuit cilicio carnem suam. Quæ de causâ venit Innocentius III. Pontifex, ne quis Monachorum lineis camisis uteretur, *d. cap. Cum ad monasterium 6. hoc tit.*

3. Item districtè inhibetur, ne quis Monachorum proprium quoquo modo possideat, *can. Non dicatis 21. q. 1. d. c. Cum ad monasterium, & c. Ioannes 5. sup. De Regularibus & Concil. Trident. Sess. 25. c. 2. Sin autem aliquid habere proprii deprehensi fuerint, regulari præviâ monitione, expelli è monasterio debent, nec ulterius recipi, nisi pœniteant, d. c. Cum ad monasterium.* Quinimò si Monachus vel Canonicus Regularis post mortem inveniatur aliquid proprii habuisse in vita, illud cum eo extra monasterium in loco non sacro humari debet, *d. c. Cum ad monasterium, ibi in serguitinio.* Et quod amplius est, sepultus in loco sacro effodi iubetur, & projici ab Ecclesia, *c. Super quodam 4. h. t.* Ex permissione tamen Prælati peculium aliquod pro administratione rerum habere Monachos licet, *c. Monachi 2. vers. Qui verò peculium h. t.* non etiam proprietate, quia abdicatio

proprietatis, sicut & custodia castitatis, aded
annona est Regulæ Monachali, * 4. ut adversus
eam ne summus quidem Pontifex possit licenti-
am iudicare: quod passim intelligunt DD. re-
manente statu Monachali seu religioso, cui re-
pugnat habere aliquid proprium, prout eo nomi-
ne significatur dominium & usus, independens
ab arbitrio Superioris. Alioquin ut Religiosus
possit habere dominium alicujus rei, quod assi-
duè à Superioris nutu dependeat, dispensare po-
test Pontifex, quia tale dominium statui reli-
gioso non repugnat, neq; proprii nomine com-
prehendi solet, quando dicitur Religiosus non
possit proprium habere, ut tradit Less. 2. *De Insti-
t. dubitat. 5. n. 22. Et c. 4. dubitat. 9.* Ratio autè,
cur Religiosus, solemniter professus, nihil om-
nino possit habere tanquam proprium, est, quia
per solemne votum paupertatis non solum se
spoliavit omni dominio, idque vi voti solemnis,
quod eam vim habet ex ordinatione Ecclesiæ,
ut docet Less. d. c. 4. *dubitat. 5.* Verum quid de his
distinctionibus de bonis in communi possidendis
à Monasterio, statuat Conc. Trid. ibidem videre
licet, d. Sess. 25. cap. 2. Et c. 3. & apud Less. d. *dubitat. 5.*

5. Cavere etiam debent Monachi, ne propria
auctoritate ab uno monasterio ad aliud migrent,
et loannes 5. *sup. De Regularib.* vel ne in diversis mo-
nasteriis locum Monachi habere præsumant, c.
in h. s. Perita verò à Prælato licentiâ, licet non
obtenca, ad arctiorem Regulam & frugem me-
lioris vitæ transigrare permittitur, c. *Sanct. 10.*
Et licet 18. *sup. De Regularib.* Exceptis tamen
Religiosis Ordinum Mendicantium, qui om-
nino, quocumq; quæsito colore, ad alium
quemcumq; Ordinem, præter Carthusianorum,
convolare vetantur, sub pœna excommunicati-
onis ipso facto incurrendæ, tam ex parte recep-
torum quam recipientium, absq; speciali gratia
Sedis Apostolicæ, c. 1. *Regularib. in Extravag.
communib.* Quo etiam casu, migrantes ab Ordine
Mendicantium ad non mendicantium ex Con-
stitutione Clementis V. *Clement. 1. sed. 1. à Prio-
ratibus, ad ministracionibus, officiis, vicariati-
bus & aliis similibus repelluntur, nec vocem aut
locum habent in Capitulo.*

6. Quo pacto autem Moniales à monasteriis
suis egredi, vel ad breve tempus, valeant, vel
non, ex quibus causis, ab Episcopo, approban-
dis; vide Concil. Trident. Sess. 25. c. 5. *De Regu-*

larib. ubi renovat Constitutionem Bonifacii
VIII. in c. *Periculoso h. s. in 6.* Adde Constitut. Pii
V. incip. *Circa Pastoralis officii*, & aliam ejusdem,
incip. *Doctores & bonestates*, quarum seriem exhi-
bet V. CL. Steph. Weymf. in sua *Analyti ad d. c.*
Periculoso n. 9. Et seqq. recitatque easdem Pia-
sec. 2. p. 4. 3. art. 7. & Azor. 1. p. *Institut. Moral. lib.*
12. c. 11. q. 7. Quatenus verò ingredi liceat vel non
liceat clausuram Sanctimonialium seu septa
monasterii; vide Conc. Trid. Sess. 25. c. 5.
Weymf. d. loco n. 23. *Et seqq.*

7. Præterea cum Monachi solitariam profre-
atur vitam, à populo omnino semotam, & plan-
gentis potius quam docentis officium habeant,
ut D. Hieronymus ait, *cap. Placuit. Et can. Mona-
chu. xvi. q. 1.* non possunt per villas & oppida sin-
guli seu soli parochialibus præfici Ecclesiis. c. 2.
h. t. Quod tamen Canonice permittitur Regula-
ribus, tamquam regulæ laxiori inservientibus, c.
Quod Dei s. h. t. Eoq; magis, quia antiquitus eti-
am Monachis idem ex causa permillum fuit,
can. Nullus. Diff. 58. cum moderatione tamen
Conc. Trid. Sess. 14. c. 11. *De refor.* quâ hodie pro-
hibentur Canonice Regulares, si translati fuerint
de uno Ordine ad alium, promovendi ad beneficia
curata secularia.

8. Denique cum, ubi gubernaculum contem-
nunt disciplinæ, nihil restet quam ut Religio
nastragetur, *Clement. Attendentes m. rine. h. t.*
ided monasteria, quæ generalibus Capitulis
aut Episcopis non subsunt, nec suos habent
Visitatores Regulares, quolibet triennio sese in
Congregationes redigere debent, id est, singu-
lis trienniis instituenda sunt Concilia Regu-
larium provincialia, *cap. In singulis in princ. hoc
tit. Concil. Trident. Sess. 25. cap. 8. De Regularib.*
in quibus corrigantur, quæ videbuntur corri-
genda. Visitatores etiam creandi, qui visita-
tionis officium diligenter exequantur, omnia-
que & singula observari fideliter curent, quæ
de statu Monachorum constituta sunt in d.
Clement. Attendentes. Juxta quam ordinatio-
nem refert Choppin. *lib. 2. Monastio Tit. 2. num.*
17. Benedictinos exemptos in plerisque Gal-
liæ provinciis, sese in congregationes redigisse,
ac varia condidisse Regularis disciplinæ
statuta, quæ à Sixto V. & Gregorio XIII. con-
firmata sunt, teste Zyp. *Tit. De Regularib.* Quod
si id negligant Regulares, cogere eos ad hoc

potest Metropolitana seu Archiepiscopus, eoque negligente Episcopus, in cuius diocesi sunt monasteria, tamquam Sedis Apostolicae delegati, Concil. Trident. d. 6. 8. Zerola p. 2. V. *Monasteria* § 2.

TITULUS XXXVI.

De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subiectæ.

§ I.

Domus Religiosa quæ dicantur.

1. Hospitalium nomine qua veniant.
2. Monasteria, ut & Ecclesia omnes, subiectæ Episcopo loci.
3. Item Hospitalia omnia.
4. Dummodo exempta non sint.
5. Quæ tamen visitari ab Episcopo possunt.

DE Monachis ac Religiosis duo expeditur, nempe de ingressu ac professione, deq; statu, id est, regulis & institutis vitæ monasticæ ac religiosæ. Sequitur tertium de rebus, id est, de domibus & monasteriis, aliisque religiosis ac piis locis, Cujusmodi sunt Hospitalia, quæ pietati exercendæ ex professo dedicata sunt, & plerumque Ecclesiis coherent, *200 hoc tit. & eod. in 6.* Dicuntur ab hospitibus pie excipiendis & tractandis, proque eorum varietate varia fortuntur nomina. Alia enim sunt Xenodochia, quibus peregrini, alia Orphanotopia, quibus orphani; alia Geronto-comila, quibus senes; alia Brephotrophia, quibus egenium infantes; alia Nosocomia, quibus ægroti excipiuntur; alia denique Prochotrophia, in quibus pauperes aluntur, alia aliis atque aliis nominibus appellantur, de quibus in *can. in qualibet xxxii q. 8. l. illud 17. l. Sancimus 18. Cod. De sacros. Ecclesiis & plenius apud Tholosan. Synag. juris universi l. 1. cap. 28.*

2. De his autem omnibus quæ situm fuit, quibus nam subijciantur? Et in primis dicendum, monasteria, sicut Ecclesias omnes, subijci Episcopo loci, in quo sita sunt, *c. 1. 3. 7. & ult. h. c. can. Quidam, cum seq. can. Monasteria xviij.*

q. 2. l. can. Omnes basilica xvi. q. 2. Qui etiam quoad hoc de jure communi habet fundatam intentionem suam, *d. c. 7. h. c.* etiam si alterius loci aut diocesis monasteriis atque Ecclesiis sint unita quia per unionem nihil ceperit Episcopo loci in quo situm est monasterium, *c. h. c.*

3. Idem dicendum de Hospitalibus, & aliis piis locis auctoritate Episcopi erectis, *d. c. 3. c. 4. & aliis h. c.* Ita ut ad Episcopum loci, in quo sita sunt, spectet providere, ne talia loca ad alios usus, quam ad quos fidelium largitate & auctoritate Episcopi destinata sunt, convertantur, ut res eorum dissipentur, neve in beneficium cuiquam (æculari Clerico concedantur, nisi forte vel in eorum fundatione aliter constitutum fuerit, vel per electionem de Rectore hujusmodi loci sit providendum) sed ut gubernatio eorumdem committatur viris providis ac boni testimonii, qui instar tutorum & curatorum iuramentum præstent, repertorium sive inventarium bonorum faciant, atque Ordinariis, vel aliis, quibus hujusmodi loca (sub sunt, vel ab eis deputandis) quotannis administrationis suæ rationem reddant, *Clement. Quia contingit. 2. h. c.* ubi plenius de hujusmodi locorum administratione, & in Analyti D. Steph. Weymssii ad d. *Clement. Conc. Trid. Sess. 7. c. 15. De reformat. Sess. 22. c. 8. & 9. Sess. 25. c. 8. De reformat. Choppin. De Prælitia sacra l. 3. tit. 5. n. 2.* ubi late tradit ejusmodi piorum locorum curam jam olim quoque spectasse ad Episcopum, ut proinde Conc. Trid. non aded quidquam novi quoad hoc statuisse videatur.

4. Et hæc quidem procedunt, dummodo talia pia loca non probentur exempta, vel privilegio, vel præscriptione XL. annorum, *c. Cum aliquid 2. h. c. c. Cum olim 8. & seq. sup. De præscript.* Sic tamen, ut si privilegia exempta sint, privilegium hujusmodi, tanquam juxta communi derogans, ac proinde sit de accipiendum, *c. ult. in fine De filiis presbyterorum in 6.* non producat utraque loca ipsa, & jura sua Episcopis in violata serventur, *Porro 7. c. Petiitis 20. inf. De privilegio.* Et ideo si Parochiæ vel Capellæ alicui monasterio exempto subiectæ sint, non tamen ideo & ipse exemptus censeri debent, *c. 1. h. c. cap. Exoverit. inf. De privilegio, nisi & in his quoque legitima præscriptione aut privilegio derogatum sit jurius Episcopalis, d. c. Quæ olim.*